

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316201302
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1316201302.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: C. H. G., Z..G., V.: XX XXX XXX, R. XX, Ž. proti žalovanému: V.. Š. F., T.. XX.XX.XXXX, Y. XXXX, G., o zaplatenie 959,29 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 21C/19/2016-140 zo dňa 13.9.2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 19,90 % ročne z nezaplatennej istiny 1.512,97 eura od 20.11.2015 do 24.11.2015, z istiny 1.462,97 eura od 25.11.2015 do 10.2.2016 a z istiny 1.422,97 eura od 11.2.2016 do 15.10.2019, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti ho p o t v r d z u j e.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 959,29 eura spolu s úrokmi do zosplatenia dlhu vo výške 106,21 eur, 8% ročný úrok z omeškania zo sumy 959,29 eura od 20.11.2015 do zaplatenia, 8% ročný úrok z omeškania z nezaplatených úrokov 106,21 eur od 20.11.2015 do zaplatenia, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou z 27.1.2016 domáhal od žalovaného zaplatenia istiny 1.462,97 eura, úroku v sume 106,21 eura a úrokov z omeškania v sume 1,88 eura (do predčasnej splatnosti úveru), zmluvného úroku 19,90 % z neuhradenej istiny 1.512,97 eura od 20.11.2015 do zaplatenia a úroku z omeškania 8 % z neuhradenej istiny 1.512,97 eura a z nezaplatených úrokov 106,21 eura od 20.11.2015 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 31.10.2012 uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu, na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky v sume 2.000 eur, ktoré sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach a celý úver s príslušenstvom splatiť do 15.10.2019. Keďže žalovaný po vyčerpaní poskytnutého úveru porušil zmluvné povinnosti, žalobca ho listom z 19.11.2015 vyzval na predčasné splatenie poskytnutého úveru. Zostatok pohľadávky ku dňu 19.11.2015 predstavoval istinu 1.512,97 eura, úrok v sume 106,21 eura, úrok z omeškania v sume 1,88 eura. Po zosplatení úveru žalovaný uhradil časť istiny a to 24.11.2015 sumu 50 eur; 10.2.2016 sumu 40 eur, žalobca preto písomným podaním, doručeným súdu 7.4.2016 upravil žalobný petit návrhu, ktorým sa domáhal zaplatenia nezaplatennej istiny 1.422,97 eura, nezaplatených úrokov 106,21 eura, nezaplatených úrokov z omeškania 1,88 eura, úroku 19,90 % ročne z nezaplatennej istiny vo výške 1.512,97 eura od 20.11.2015 do 24.11.2015, z nezaplatennej istiny 1.462,97 eura od 25.11.2015 do 10.2.2016, z nezaplatennej istiny 1.422,97 eura od 11.2.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania 8 % ročne z nezaplatennej istiny 1.512,97

eur od 20.11.2015 do 24.11.2015, z nezaplatenej istiny 1.462,97 eura od 25.11.2015 do 10.2.2016; z nezaplatenej istiny 1.422,97 eura od 11.2.2016 do zaplataenia; úrok z omeškania 8 % ročne z nezaplatených úrokov 106,21 eura od 20.11.2015 do zaplataenia.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 21C 19/2016-53 z 9.5.2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 463,68 eura, úroky z omeškania 1,88 eura a 8 % ročný úrok z omeškania zo sumy 553,68 eura od 20.11.2015 do 24.11.2015, zo sumy 503,68 eura od 25.11.2015 do 10.02.2016, zo sumy 463,68 eur od 11.02.2016 do zaplataenia a v zostávajúcej časti súd žalobu zamietol. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením č.k. 3Co/5/2018-98 z 29.11.2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacej časti náhrady trov konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie pre nesprávny výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z., pre ktorý súd prvej inštancie považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Predmetom prejednávanej veci následne bol nárok žalobcu na zaplataenie zostatku dlžnej istiny úveru 959,29 eur (uplatňovaná istina 1.422,97 eura - 463,68 eura právoplatne priznaných rozsudkom z 9.5.2017, zmluvných úrokov do zosplataenia 106,21 eur, 8% ročného úroku z omeškania z nezaplatených úrokov 106,21 eur od 20.11.2015 do zaplataenia, 8% ročného úroku z omeškania z istiny nezaplateného úveru a nezaplatených úrokov do zosplataenia s odpočítaním už právoplatne priznaných úrokov a zmluvných úrokov 19,90% ročne z nezaplatenej istiny úveru s prihliadnutím na realizované platby žalovaným v priebehu tohto konania od nasledujúceho dňa po zosplataení, t.j. 20.11.2015 do zaplataenia.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že strany sporu uzavreli 31.10.2012 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver 2 000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach po 44,26 eura, vždy k 15. dňu v mesiaci, s dátumom prvej platby do 15.11.2012, počtom splátok 84, pri úrokovej sadzbe vo výške 19,90 % ročne, RPMN 24,19 % a priemernej RPMN 19,08 %. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť, predstavovala 3 885 eur. Dátum konečnej splatnosti úveru zmluvné strany dohodli na 15.10.2019. Žalobca listom z 19.11.2015 vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru v sume 1.681,06 eura s príslušenstvom a žiadal o jeho zaplataenie.

5. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že právny vzťah založený predmetnou úverovou zmluvou, ktorá spolu so Všeobecnými obchodnými podmienkami predstavuje štandardnú formulárovú zmluvu o úvere, je nutné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), nakoľko ide o spotrebiteľský právny vzťah. Žalovaný po poskytnutí úveru tento v dohodnutých splátkach riadne a včas nesplácal, a preto žalobca pristúpil 19.11.2015 k zosplataeniu celého úveru, čo viedlo k ukončeniu zmluvného vzťahu. Vzhľadom na túto skutočnosť súd prvej inštancie, za použitia ustanovení § 261 ods. 3, § 273 ods. 1, § 365, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 1 až 4 a § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z., vyhodnotil žalobu za čiastočne dôvodnú v časti o zaplataenie zosplataenej a neuhradenej úverovej istiny v sume 1.422,97 z ktorej bolo žalobcovi už právoplatne priznaných 463,68 eura, teda preskúmaným rozsudkom mu priznal 959,29 a úrok z neuhradených splátok do predčasnej splatnosti úveru v sume 106,21 eura. K uplatnenému nároku na zaplataenia úrokov z omeškania 8 % ročne z nezaplatenej istiny úveru s prihliadnutím na platby žalovaného a vyčísleného zmluvného úveru ku dňu zosplataenia dlhu 106,21 eur, súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný sa po vyhlásení mimoriadnej splatnosti predmetného úveru 19.11.2015 dostal do omeškania s jeho splatením v celom rozsahu, t.j. istiny úveru spolu so zmluvným úrokom vyčísleným ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Z tohto dôvodu v súlade s ustanovením § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka patrí žalobcovi úrok z omeškania z vyčísleného zmluvného úroku do zosplataenia úveru vo výške 106,21 eur odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti do zaplataenia, zároveň žalobcovi vznikol nárok aj na zaplataenie zákonných úrokov z omeškania v zmysle § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka na zaplataenie 8% ročného úroku z omeškania zo súm nedoplatku istiny úveru s prihliadnutím na čiastkové platby žalovaného dňa 24.11.2015 vo výške 50 eur a dňa 10.2.2016 vo výške 40 eur, o ktoré sumy bola istina nedoplatku úveru k týmto dňom znížená, teda z istiny 1.512,97 eura od 20.11.2015 t.j. odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru do 24.11.2015 (úhrady sumy 50 eur žalovaným), zo sumy 1.462,97 eura od 25.11.2015 do 10.2.2016 (úhrady sumy 40 eur žalovaným), zo sumy 1.422,97 eur od 11.2.2016 do zaplataenia. S prihliadnutím na už čiastočné priznanie zákonných úrokov právoplatným rozsudkom z

9.5.2017, uložil súd žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi rozdiel už priznaných úrokov z omeškania z istiny úveru a dôvodne požadovaných žalobou, t.j. 8% ročného úroku z omeškania zo sumy nedoplatku istiny 959,29 eur ako i vyčísleného zmluvného úroku 106,21 eura odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, t.j. 20.11.2015 do zaplatenia podľa ustanovenia § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Nárok žalobcu na úrok vo výške 19,90 % ročne z nezaplatennej istiny považoval totiž za nedôvodný, pretože podľa jeho názoru žalobcovi patrí nárok na dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov len do splatnosti dlhu; v opačnom prípade by dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu spotrebiteľa, a to jednak v podobe zmluvných úrokov, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal aj na judikatúru a ustálenú súdnu prax, podľa ktorej nieť zákonného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Zároveň uviedol, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru zo strany veriteľa zmluva o úvere zaniká, čím zanikajú aj všetky práva a povinnosti zmluvných strán, vrátane povinnosti spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý úver v splátkach a platiť mu i úroky z poskytnutej istiny. Spotrebiteľovi vzniká len povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru zo strany veriteľa zafixuje.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že žalobcovi, ktorý bol neúspešný len v časti vyčísleného príslušenstva, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalovanému neumožnil splácať dlh v splátkach, pretože aj napriek výzvam nepreukázal svoje majetkové a sociálne pomery odôvodňujúce umožnenie mu splácania dlhu v splátkach.

7. Proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie aj v zamietnutom rozsahu a žalovaného zaviazal uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a prizná mu i nárok na náhradu trov konania.

8. Žalobca považoval za nesprávny názor súdu prvej inštancie, že mu nevznikol nárok na zaplatenie zmluvného úroku odo dňa účinkov zosplatenia úveru. Uviedol, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. cez analógiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý úrok nie je viazaný na zosplatenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov (napr. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Obdobne poukázal i na ustanovenie § 13 ods. 3 a § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. s tým, že pokiaľ predmetný zákon ukladá spotrebiteľovi povinnosť pri odstúpení od zmluvy zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatení aj veriteľ. Dlžník je preto povinný platiť úroky ako odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov od okamihu ich reálneho poskytnutia do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Žiaden právny predpis pritom neobsahuje reštriktívne ustanovenia vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatení úveru. Poukázal na to, že podľa návrhu zákona, ktorým sa mal v roku 2013 meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, malo dôjsť k novelizácii ustanovenia § 53 ods. 9, keď toto malo byť doplnené o vetu: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka“. Navrhovaná zmena označeného ustanovenia Občianskeho zákonníka nebola nikdy legislatívne prijatá, čo podporilo jeho názor o tom, že zákonodarca neobmedzil jeho nárok ako veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatení úveru.

9. Žalobca svoju argumentáciu, podľa ktorej mu patril zmluvný úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatení úveru, podporil poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 3Co/108/2017, sp. zn. 8Co/138/2017, sp. zn. 8Co/206/2018), rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/12/2017, viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici (sp. zn. 43Co/23/2017, sp. zn. 17Co/121/2018), keď k totožným právnym záverom dospel i Krajský súd v Nitre v rozsudku sp. zn. 8Co/193/2017, sp. zn. 7Co/366/2017 a sp. zn. 12Co/116/2017, ako aj Krajský súd v Košiciach (rozhodnutia pod sp. zn. 5Co/297/2017, sp. zn. 3Co/248/2017) a Krajský súd v Prešove (rozhodnutia pod sp. zn. 14Co/22/2018, sp. zn. 25Co/71/2018). Napokon k vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatení dlhu sa jasne vyjadril

vo svojej rozhodovacej činnosti i Najvyšší soud České republiky v uznesení zo dňa 21.08.2014, sp. zn. 33Cdo/212/2014 a najnovšie i Najvyšší soud Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 30.7.2019, sp. zn. 6Cdo 113/2018, v ktorom v súvislosti s odkazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie dospel k záveru, že veriteľ má nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom.

10. Žalobca namietal, že správnosť prijatého záveru o nedôvodnosti nároku na zmluvný úrok po zosplatnení úveru súd prvej inštancie nesprávne odvodzoval i od uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012, v ktorom však Ústavný súd nevyslovil žiaden právny názor podporujúci akýmkoľvek spôsobom stanovisko konajúceho súdu ohľadne úrokov po zosplatnení úveru. Napokon ani Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí vo veci sp. zn. 4Obo 143/98 neriešil uplatňovanie nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru, zaoberal sa otázkou nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov z omeškania. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že i podľa uvedených rozhodnutí súdov dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu, keď od splatnosti dlhu je dlžník v omeškaní a je povinný platiť už len úroky z omeškania preto žalobca považoval za vytrhnuté z kontextu, a preto nemohlo byť paušálne uplatnené v konaniach, v ktorých sa veritelia domáhali priznania nárokov z poskytnutých peňažných prostriedkov.

11. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril, požiadal o splátkový kalendár s mesačnou splátkou maximálne 50 eur, pretože poberá dôchodok 203,20 eur mesačne a je osobou zdravotne ťažko postihnutou s mierou funkčnej poruchy 80 %.

12. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 25.3.2021 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

16. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19. V konaní nebolo sporné, že strany sporu uzavreli 31.10.2012 úverovú zmluvu, v ktorej sa dohodli, že žalobca ako veriteľ poskytne žalovanému ako dlžníkovi úver v sume 2.000 eur s dohodnutou úrokovou mierou 19,90 % ročne. V predmetnej zmluve si sporové strany dohodli konkrétny spôsob splácania úveru, a to vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca, počnúc dňom 15.11.2012, keď výška anuitnej splátky predstavovala sumu 44,26 eura, počet splátok bol 84, s tým, že termín konečnej splatnosti pripadol na 15.10.2019. Žalobca pristúpil k zosplateniu úveru dňa 19.11.2015 z dôvodu jeho nesplácania žalovaným riadne a včas.

20. Zmluva o úvere uzavretá sporovými stranami je zmluvou spotrebiteľskou, podliehajúcou právnej úprave zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu jej uzavretia. Tento zákon však nepokryva vznik úverového zmluvného vzťahu, rovnako ako práva a povinnosti strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, komplexne, keď doba, po akú je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výška úrokov z omeškania sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere (§ 497 a nasledujúce). Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

21. V dôsledku odvolania žalobcu bolo rozhodujúcou otázkou posúdenie, či súd prvej inštancie zaujal správny právny názor vo vzťahu k nároku žalobcu na zaplatenie úroku z úveru vo výške 19,90 % ročne z dlžnej istiny od 20.11.2015 do zaplatenia, ktorý žalobcovi nepriznal s odôvodnením, že v spotrebiteľských vzťahoch je možné priznať úroky len do splatnosti úveru, pretože po splatnosti úveru nastupuje režim sankčných úrokov z omeškania a v prípade požadovania úroku z omeškania spolu s úrokom z úveru by došlo ku kumulácii negatívneho postihu dlžníka ako spotrebiteľa. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru tak zaniká povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie úroky; spotrebiteľovi potom vzniká povinnosť vrátiť veriteľovi popri nesplatennej istine len tie riadne dohodnuté úroky, splatné ku dňu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Odvolaciemu súdu sú z jeho rozhodovacej činnosti známe rozhodnutia súdov prvej inštancie ako aj súdov odvolacích vychádzajúce z názoru, že úroky z úveru patria veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu, ale aj opačné rozhodnutia obsahujúce názor, že povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľských vzťahoch trvá aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia úveru. Otázkou existencie a výšky nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo 16.6.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020, v ktorom vychádzal z toho, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a ani zákona č. 129/2010 Z.z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník a ani Občiansky zákonník nemodifikuje trvanie záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. S poukazom na ustanovenia § 497 a § 502 Obchodného zákonníka, ako aj § 9 ods. 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi patrí úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

23. Podľa uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ak dlžník disponuje peňažnými prostriedkami a porušil zmluvné povinnosti, nemôže z takého porušenia profitovať, nakoľko zmluvné úroky sú pravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je inštitút, ktorý slúži na ochranu veriteľa, pričom podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky a patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka platiť veriteľovi dohodnutú odmenu zostáva nedotknutý a aplikuje sa po dobu, na ktorú bol v zmluve dohodnutý, nakoľko dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Keďže dlžníkovi zostáva záväzok platiť rovnaký úrok ako v čase jeho dojednania, veriteľovi potom patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

24. K vyššie uvedenému je potrebné dodať, že pre spotrebiteľa by bolo nevýhodné, aby platil úroky z neuhradenej istiny až do zaplatenia istiny tak, ako to žiadal žalobca vo svojom odvolaní. Pokiaľ by

totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, tak, aby dlžník presne vedel koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Dojednanie, ktorým by sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, by spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a porušovalo by ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

25. Aplikovaním vyššie uvedeného, t.j. že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi prináleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí, dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovi v pozícii veriteľa patril zmluvný úrok vo výške 19,90 % ročne z dlžnej istiny 1.512,997 eura od 20.11.2015. Pri zohľadnení čiastočných úhrad v časti uplatneného nároku to znamená, že odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok 19,90 % z nezaplatennej istiny 1.512,97 eura do 20.11.2015 do 24.11.2015, z istiny 1.462,97 eura od 25.11.2015 do 10.2.2016 a z istiny 1.422,97 eura od 11.2.2016 do 15.10.2019 ako dátumu konečnej splatnosti úveru v zmysle úverovej zmluvy, ktorá by žalobcovi ako veriteľovi patrila ako cena peňazí v prípade riadneho plnenia povinností žalovaným a vo zvyšnej časti (úrok 19,90 % ročne od 16.10.2019 až do splatenia celého dlhu) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Odvolací súd neurčil v zmysle ustanovenia § 232 ods. 3 CSP žalovanému dlhšiu lehotu na splnenie uloženej povinnosti, pretože nepreukázal dôvody svojej žiadosti spočívajúce v jeho osobných a majetkových pomeroch.

26. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal aj z dôvodu zmeny napadnutej časti rozsudku súdu prvej inštancie vo veci úspech a neúspech mal len v nie významnej časti príslušenstva, priznal nárok na plnú náhradu trov.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).